

ระบบและกลไกการดำเนินงานบริการวิชาการเพื่อสังคม (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)

การบริการวิชาการแก่สังคม: พันธกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

การบริการวิชาการแก่สังคมถือเป็นหนึ่งในพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย เพื่อให้เกิดการบูรณาการองค์ความรู้สู่การแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

สถาบันวิจัยและพัฒนา ในฐานะหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนภารกิจด้านนี้ ได้ดำเนินการวางแผนและพัฒนากระบวนการให้บริการวิชาการอย่างเป็นขั้นตอน โดยอาศัยหลักการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและผลลัพธ์ที่สามารถประเมินได้ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกผ่านการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับองค์กรภาครัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคณะและหลักสูตรต่าง ๆ ให้สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ กรุงเทพมหานครตอนเหนือ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดนครนายก อำเภอย้ายบาศาล จังหวัดลพบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี

แนวทางการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ยึดหลัก 4 ประการได้แก่

1. **ความร่วมมือเชิงหุ้นส่วน (PARTNERSHIP):** ร่วมคิด ร่วมทำ กับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ บนพื้นฐานของความไว้วางใจและการมีส่วนร่วม
2. **ประโยชน์ร่วมกัน (MUTUAL BENEFIT):** ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานอย่างสมดุลและยั่งยืน
3. **การใช้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ (SCHOLARSHIP):** เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันทั้งจากภาควิชาการและชุมชน
4. **ผลกระทบต่อสังคมที่สามารถประเมินได้ (SOCIAL IMPACT):** มีการติดตามและประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคมอย่างชัดเจน

ด้วยวิสัยทัศน์ในการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครจึงมุ่งมั่นที่จะพัฒนารูปแบบการบริการวิชาการให้มีความทันสมัย ตอบสนองต่อบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลง และสร้างผลลัพธ์เชิงบวกต่อชุมชนในทุกมิติ

แนวทางการดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคมแบบมีส่วนร่วมและยั่งยืน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่มีพันธกิจในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง ได้พัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบริการวิชาการแก่สังคมอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยกระบวนการ 3 ระยะ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และสามารถต่อยอดสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้:

ระยะที่ ๑: ต้นน้ำ — การศึกษาความต้องการของพื้นที่

ในระยะต้นน้ำ มหาวิทยาลัยดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับศักยภาพและปัญหาเฉพาะของแต่ละพื้นที่ ผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นให้ท้องถิ่นเป็น “ผู้ร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้” และ “ผู้ขับเคลื่อนการพัฒนา” ที่แท้จริง

เพื่อให้การแก้ไขปัญหามีไปอย่างครอบคลุมและตรงประเด็น มหาวิทยาลัยได้บูรณาการองค์ความรู้จากหลากหลายศาสตร์ของแต่ละคณะ ได้แก่ วิทยาลัยการฝึกหัดครู คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เพื่อใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหในระดับพื้นที่ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ ๒: กลางน้ำ — การบูรณาการองค์ความรู้สู่การปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะ “ภาคีเชิงวิชาการ” โดยผสมผสานงานบริการวิชาการเข้ากับงานวิจัยและการเรียนการสอน เพื่อแก้ไขปัญหามิใช่ชุมชนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ

การดำเนินงานในระยะนี้มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของทั้งบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยและผู้นำชุมชนท้องถิ่น ให้สามารถเป็น “นักวิจัยชุมชน” ที่มีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนาท้องถิ่น บนพื้นฐานของการเรียนรู้ร่วมกัน และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น

แนวทางการดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคมแบบมีส่วนร่วมและยั่งยืน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (ต่อ)

ระยะที่ ๓: ปลายน้ำ — การสร้างผลกระทบเชิงบวกและการต่อยอดอย่างยั่งยืน

ในระยะปลายน้ำ มหาวิทยาลัยมุ่งเน้นให้พื้นที่เป้าหมายพัฒนาเป็น “แหล่งเรียนรู้ของสังคม” และเป็นพื้นที่สำหรับนักศึกษา บุคลากร และผู้สนใจทั่วไปสามารถเข้ามาศึกษาและเรียนรู้จากกระบวนการจริง มหาวิทยาลัยยังทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและหน่วยสนับสนุนในการติดตาม เสริมพลัง และเพิ่มขีดความสามารถให้กับชุมชนในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ยังมีการประเมินผลกระทบของโครงการในเชิงบวกที่เกิดขึ้นต่อชุมชน และส่งเสริมให้สามารถต่อยอดองค์ความรู้หรือผลผลิตที่ได้จากโครงการไปสู่เชิงพาณิชย์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความยั่งยืนทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการและกิจกรรมบริการวิชาการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้รับการวางแผนอย่างเป็นระบบ ภายใต้ปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางและกลไกสำคัญในการพัฒนาพื้นที่รับผิดชอบของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ปฏิทินการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมบริการวิชาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลา											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
	๖๗	๖๗	๖๗	๖๘	๖๘	๖๘	๖๘	๖๘	๖๘	๖๘	๖๘	๖๘
๑.จัดทำ(ร่าง)แผนยุทธศาสตร์ของการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย			↔									
๒.ประชุมคณะกรรมการบริการวิชาการเพื่อชี้แจงแนวทางการจัดทำรายงานผลโครงการ/กิจกรรมการบริการวิชาการ			↔ ธ.ค.									
๓. ผู้รับผิดชอบกิจกรรมรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมการบริการวิชาการ รอบ ๑,๒ (ผ่านระบบกองแผนฯ)						↔ มี.ค.			↔ มิ.ย.			
๔.ผู้รับผิดชอบกิจกรรม ส่งรายงาน(ร่าง)สรุปผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมการบริการวิชาการ										↔ ก.ค.	↔ ส.ค.	
๕. สถาบันวิจัยและพัฒนาประชุมคณะกรรมการบริการวิชาการพิจารณา รายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมการบริการวิชาการ (ฉบับสมบูรณ์)											↔ ส.ค.	↔ ก.ย.
๖. สถาบันวิจัยและพัฒนาจัดทำรายงานสรุปผลโครงการ/กิจกรรม เพื่อรองรับการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ตามองค์ประกอบที่ ๓												↔ ก.ย.